



«СТОЛЯРОВ» ЖЕКЕ КӘСІПКЕРЛІКТІҢ ААЖ ҚҰРУЫНА ҚОЛ ЖЕТКІЗУ ТЕХНОЛОГИЯСЫ

[Просмотр](#)[Правка](#)**Авторы:** Ильдар Касимов**Сессия:** [Человеческое развитие](#)**Категория:** [Бизнес и предпринимательство](#)

Кез келген кәсіпкерліктің саудасы және қоймасы кез келген жоспардағы өнімдерін және тауарлар қоймасын білдіреді: бақылауды міндет ететін киім, материалдар және т.с.с. Мамандандырылған бағдарламалық қамтамасыздандырусыз тауарларды есептеу адами фактордың әсерлі болуынан біршама күрделі және нақты емес болады. Тауарларды есептеуде өнімді жаңа басқару есептеудің мамандандырылған жүйесі арқылы жеңіл және қолжетімді жасайды.

Тауарларды және айналыс шығындарды есептеудің басты міндеті:

- максималды пайда алу;
- ұйымдардың қаржы жағдайын жақсарту;
- кәсіпорынның және өнімнің бәсекелестікқабілетін жоғарлату;
- борышқор болу тәуекелін төмендету.

Кәсіпкерлік – мүлкті пайдаланудан, тауарларды сатудан, жұмыстарды орындаудан, қызметтер көрсетуден табыс пен пайда жүйелік алуына бағытталған өз атынан жүзеге асыратын, өзінің мүлктік жауапкершілігінен өзі тәуекелге баратын, азаматтардың, физикалық және заңды тұлғалардың ынталы, өзіндік қызметі. Кәсіпкерлік, сонымен, мұндай мақсатты көздейді – кәсіпкерліктің дәрежесін жоғарлату [1]. Осындай кәсіпкерліктердің қатарына «Столяров» ЖК жатады. Тауарларды есептеудің автоматтандыруы, есептеу жұмысы – бұл тек қолайлы ғана емес, жылдам және тиімді, сонымен қатар клиенттердің қатынасын және қызметтестіктегі ұйымдардың пікірін қалыптастыратын кәсіпорынның деңгейдің көрсеткіші. Сол себепті, «Столяров» ЖК үшін сатылымдар есебін және тауарларды жүзеге асырудың ААЖ құру маңызды рөл атқарады.

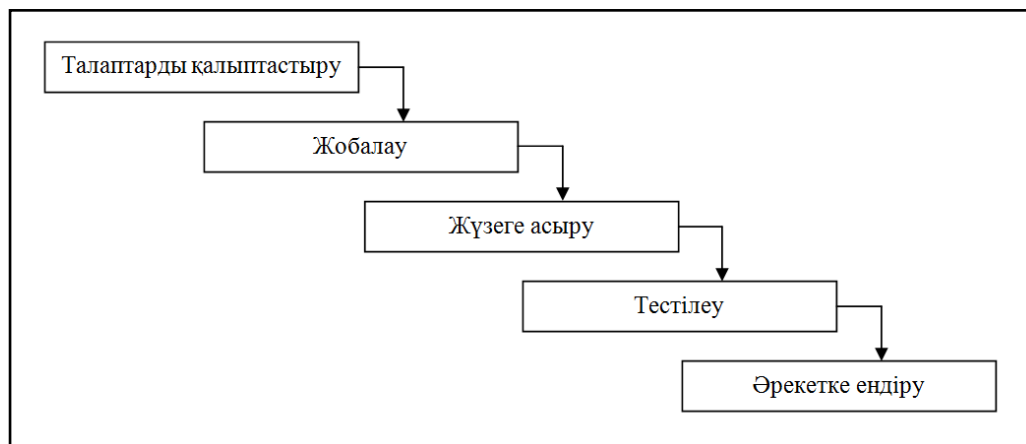
Пайдаланушымен серпінді өзараәрекеттесуін жүзеге асыру үшін Delphi бағдарламалық ортасының белгілі технологияларын қолдану керек. Бұл технологияларды қолдана отырып, деректер қорын (ДҚ) – Microsoft Access бағдарламасы, ДҚ-мен байланысын – ADO технологиясы, навигациялық мәзірін – DBAdvNavigator компоненттері арқылы құруға болады, есеп берулерді Word, Excel бағдарламалары арқылы баспадан шығару мүмкіндігі болады.

Delphi – бұл Windows отбасының операцияндық жүйелерде жұмыс жасауға бағытталған бағдарламаларды құру ортасы. Delphi-де бағдарламалар визуалды жобалаудың жаңа технологиялардың негізінде құрылады, өз кезегінде, объектілі-бағытталған бағдарламалау идеяларына негізделеді. Delphi-де бағдарламалар Object Pascal тілінде жазылады, бұл тіл Turbo Pascal тілін орынбасушысы болып саналады [2].

Автоматтандырылған ақпараттық жүйені (ААЖ) жобалау әдістемесінің базалық түсініктемелерінің бірі оның бағдарламалық қамтамасыз ететін өмірлік циклін түсіну болып табылады (БҚ ӨЦ). БҚ ӨЦ дегеніміз – бұл оны құру қажеттілігі туралы шешімді қабылдаған сәттен бастап оны пайдаланудан толық алған сәтте аяқталатын үздіксіз үдеріс.

Жоба – бірегей үдеріс, орындау барысында алынатын бірегей өнім. Осылайша, жобада өнімді әзірлеу үшін бәрінен бұрын бірегей үдеріс қолданылуы тиіс.

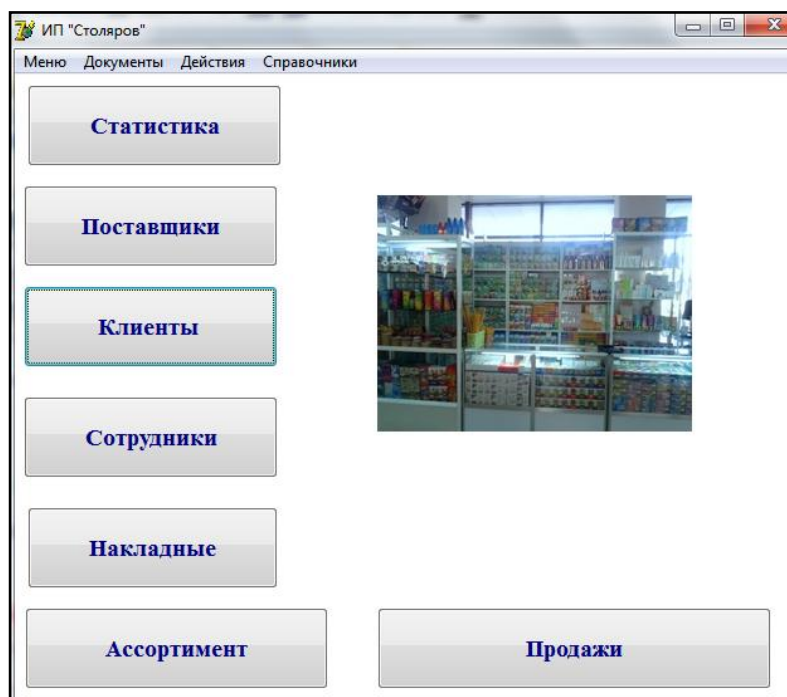
Жобаны құрудың өмірлік циклін таңдау және бейімдеу өнімді әзірлеу әдістемесіне, жобалар менеджменті дағдыларына және персонал менеджментінің дағдыларына әсер етеді. Бұл өнімді әзірлеу әдісіне қатысты, жоба менеджері бәрінен бұрын стандарт үдерісі туралы білуі тиіс, олардың осы жобаға қатынасын бағалай білуі, альтернативтік үдерістерді бағалай білуі және қажеттілігіне қарай ағымдағы қажеттіліктерге өмірлік цикл үдерісін бейімдей алуы тиіс. Жобаны құрастырудың өмірлік циклі 1 суретіне сәйкес көрсетілген.



Сурет 1 Жобаны құрастырудың өмірлік циклі

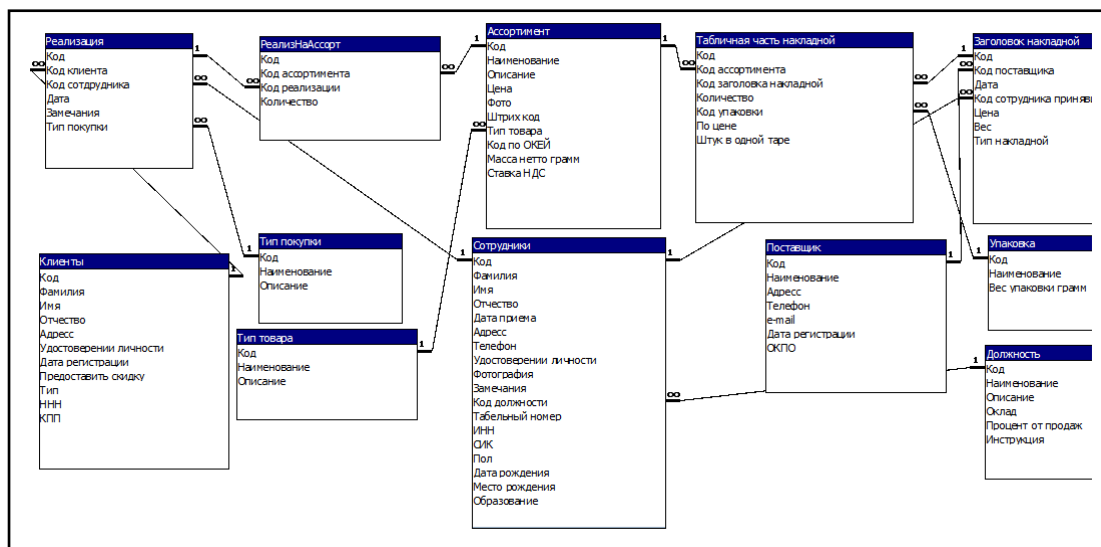
1 суретте көрсетілген пысықталған үдеріс сызбасын анықтап, оны толық сипаттауға болады. ӨЦ-де бастапқы фазада жобаны құрудың жоспарын құрастыру керек, яғни жобаға талаптарды анықтайды, одан кейін жобалау, жүзеге асыру, тестілеу және әрекетке ендіру (спецификация) фазалары жүзеге асырылады. Келесі фазаларда жобаның үлгісін құрастырады, бағдарламаның кодын жазады, модульді тестілейді және жобаны эксплуатацияға ендіреді [3].

«Столяров» ЖК сатылымдар есебін және тауарларды жүзеге асырудың ААЖ негізгі мәзірі 2 суретіне сәйкес көрсетілген.



Сурет 2 ААЖ негізгі мәзірі

БӨ-нің негізгі мәзірінде DBButton жеке батырмалары және навигациялық мәзір орналасады, бұл батырмаларды баса Delphi бағдарламалық ортасының формалары ашылады. Әрбір формада белгілі бір қызмет атқарушы процедуралар және функциялар орнатылады, осы формалар арқылы ДҚ-да сақталатын барлық деректерді басқаруға мүмкіндік беріледі, мұнда ДҚ Microsoft Access бағдарламасымен құрылды. Microsoft Access бағдарламасында ДҚ сызбасы 3 суретіне сәйкес көрсетілген.



Сурет 3 Microsoft Access бағдарламасында ДҚ сызбасы

Жобаның ДҚ-ның ішінде 12 кесте бар, деректер сызбасында олар біратаулы өріс арқылы бір-бірімен логикалық байланысқан. Сондықтан жобаның бір кестесінде ақпаратты өзгерткен кезде бұл әрекет басқа кестелерге әсер етіп, ақпаратты өзгертеді. ДҚ-н басқарып, берілген ААЖ-де тауарларды есептеу функциялары Delphi формаларының кодтарында жүзеге асырылады. Белгілі бір мақсат үшін құрастырылған жобада әрбір деталь есептелінді деп айтуға болады.

Бағдарлама жұмысының дұрыстығын тексеру үшін жүйе жұмысының барлық режимдеріне тест жүргізуге болады. Бұл бағдарламада әрбір тапсырманы оңай орындау мүмкіндігі бар.

Жүйені құжаттандыру MS Excel үлгілеріне сәйкес және Rave Project есеп беру компоненті арқылы орындалатын болады. Жүйеде ЖК-тің клиенттері, қызметкерлері, жүкқұжаттар, ассортимент және т.б. туралы ақпаратты, сонымен бірге есеп берулерді баспадан шығару мүмкіндігіне ие. Шығыс құжаттары сатылым кітабы, клиент, жүк беруші, тауар жүкқұжаты, тауарлық чек және жеке карта үлгілеріне сәйкес баспадан шығарылады.

Бағдарламаның негізгі мәзірінде статистика бөлімі орналасқан. Бұл бөлімде белгілі бір период бойынша сату статистикасы, тауар қозғалысы және қаржы қызметінің нәтижелері деп аталатын қосымша беттерді екі түрлі диаграмма – гистограмма және дөңгелек арқылы анықтап көруге болады. «Сату статистикасы» қосымша бетінде ішінде мынадай ішкі бөлімдері бар: қызметкерлердің сатулары, клиенттер бойынша сатулар және типтер бойынша сатулар. «Тауар қозғалысы» қосымша бетінде кіріс, жөнелтім, есептен шығару, ассортимент бойынша жүзеге асыру және қалдық деген ішкі бөлімдері бар. «Қаржы қызметінің нәтижелері» қосымша бетінде кіріс, жөнелтім, есептен шығару, ассортимент бойынша жүзеге асыру және есеп беру деген ішкі бөлімдері берілген.

Қорыта келгенде, жобаны құрастырудың техникалық аспектілерін дұрыс қолданғанда және дамытудың белгілі бір стратегиясы бар болғанда, тұтынушылардың (пайдаланушылардың, тапсырушылардың) көбін қанағаттандыра алатын көп атқарымды ААЖ алуға болады.

Әдебиеттер тізімі:

Райзберг, Б.А. Современный экономический словарь / Б.А. Райзберг, Л.Ш. Лозовский, Е.Б. Стародубцева. – М.: ИНФРА-М, 1999. – 479 с.;

Культин Н.Б. Основы программирования в Delphi 7 / Н.Б. Культин. – СПб: БХВ-Петербург, 2007. – 608 с.;

Национальный открытый университет Интуит,
www.intuit.ru/studies/courses/2195/55/lecture/1620